

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2
STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO SEPTINTUOJU-1 SKIRSNIU
ĮSTATYMO IR ENERGIJOS IŠTEKLIŲ RINKOS ĮSTATYMO NR. XI-2023 8, 13, 17 IR 18
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-21-1477(3))**

2022-02-15 Nr. NV-383

Vilnius

Projektų teikėjas – Energetikos ministerija.

Projektų tikslas – užtikrinti nacionalinių teisės aktų atitiktį ES direktyviniams reikalavimams bei sudaryti sąlygas užtikrinti biomasės ir žaliavų biomasės kuro gamybai atitiktį tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams.

Dabartinė situacija:

Įstatymų projektų tikslas – įgyvendinti 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (nauja redakcija) (toliau – Direktyva (ES) 2018/2001) nuostatas, susijusias su elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamyboje naudojamo biomasės kuro tvarumo ir ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijais bei užtikrinti tinkamą biomasės kuro atitiktį tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams patikrinimo tvarką tiek pagal savanoriškas tarptautines schemas, tiek pagal savanorišką nacionalinę schemą bei skaidrią biomasės kuro kainodarą ir realią vidutinę biomasės kuro biržos kainą.

Vienas iš esminių Direktyvos (ES) 2018/2001 tikslų – didesnis AIE naudojimas siekiant sumažinti išmetamą ŠESD kiekį ir įvykdyti ES įsipareigojimą pagal 2015 m. Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos, kartu mažinant priklausomybę nuo iškastinio kuro ir siekiant mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos iki 2050 m. tikslo. Tam buvo nustatyti visoje ES taikomi bendri tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijai elektros energijos sektoriuje ir šilumos bei vėsumos gamybos sektoriuje naudojamam biomasės kurui, kad toliau būtų užtikrinamas didelis išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimas, palyginti su iškastinio kuro alternatyvomis, būtų išvengta nenumatyto poveikio tvarumui ir būtų skatinama vidaus rinka.

Atsižvelgiant į tai, teikiamais įstatymų projektais, siekiant užtikrinti direktyvinius reikalavimus, ūkio subjektams numatoma teisė patiems pasirinkti, pagal kokią schemą bus užtikrinama biomasės kuro atitiktis tvarumo ir ŠESD sumažėjimo kriterijams: pagal Europos Komisijos pripažintą savanorišką tarptautinę schemą ar pagal savanorišką nacionalinę schemą. Taip pat siūlomu reglamentavimu būtų skatinama vidaus rinka, o savanoriška nacionalinė schema būtų skatinimo priemonė rinkos dalyviams, kuria naudojantis būtų gerokai sumažinama administracinė našta ūkio subjektams.

Projektų esmė:

- ✓ Biomasės kurui numatoma taikyti analogiškus tvarumo kriterijus kaip ir AIE įstatyme nustatyti reikalavimai biodegalams ir skystiesiems bioproduktams, kadangi šie produktai gali būti gaminami iš tų pačių žaliavų.
- ✓ Biomasės ir žaliavų biomasės kuro gamybai atitiktį tvarumo ir išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo kriterijams numatoma užtikrinti tiek pagal savanoriškas tarptautines schemas, tiek pagal savanorišką nacionalinę schemą.
- ✓ Nacionalinę schemą siūloma paskirti įgyvendinti energijos išteklių biržos operatoriui, kurio administracinės struktūros renka didelį kiekį informacijos, kurią panaudojus būtų galima gerokai sumažinti administracinę naštą ūkio subjektams, siekiantiems užtikrinti jų naudojamo biomasės kuro atitiktį nustatomiems reikalavimams.
- ✓ Nustatoma, kad energijos išteklių biržos operatorius, vadovaudamasis Energetikos ministerijos parengtomis taisyklėmis, užtikrins atskirų energijos išteklių biržoje prekiaujamų biomasės kuro produktų atitiktį nustatomiems reikalavimams pagal savanorišką nacionalinę schemą.
- ✓ šilumos aukciono dalyviai ir bendros šilumos ir elektros energijos gamintojai įpareigojami pateikti informaciją ne tik apie tiesiogiai sudaromų dvišalių susitarimų sandorio šalis, sudarymo datą, biokuro rūšį ir sandorio galiojimo laikotarpį, bet ir atitiktį tvarumo ir

išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams patvirtinančius dokumentus ir duomenis.

- ✓ siūloma numatyti, kad Valstybinė energetikos reguliavimo taryba derins energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos ataskaitų (ketvirtinės ir metinės) formas, taip pat energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos metinę ataskaitą.

Derinimas – teikiami pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. lapkričio 5 d. išvadoje Nr. NV-2762 pateiktas pastabas ir 2021 m. lapkričio 9 d. tarpinstituciniame pasitarime išsakytas pastabas patikslinti projektai. Nesuderintų pastabų nebėra.

Prieš tai įstatymų projektai buvo koreguojami pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės ir Specialiųjų tyrimų tarnybos bei Teisingumo ministerijos pastabas ir pasiūlymus, taip pat pateikti išvadoms gauti suinteresuotoms institucijoms ir įmonėms, paskelbti Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Pastabas pateikė Specialiųjų tyrimų tarnyba, Teisingumo ministerija, Lietuvos biomasės energetikos asociacija „Litbioma“, Konkurencijos taryba, AB Vilniaus šilumos tinklai, Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytina įstatymų projektus dar kartą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime ir Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Patarėja

Šarūnė Navickaitė-Dulaitienė